

Dosarul nr. 1ra-1004/2020

prima instanță: Judecătoria Cahul, sediul Central (jud: D. Bosii)

instanța de apel: Curtea de Apel Cahul (jud: R. Petrov, N. Bondarenco, S. Pillipenco)

DECIZIE

20 mai 2020

mun. Chișinău

Colegiul penal al Curții Supreme de Justiție

în componența:

Președintele ședinței, judecătorul
judecătorii

Svetlana Filincova
Iurie Bejenaru
Galina Stratulat

judecând în ședință, fără participarea părților, recursul ordinar declarate de către inculpatul Constantin Hălmagea și de către partea vătămată Iulia Hălmagea, împotriva deciziei din 16 decembrie 2019 a Colegiului penal al Curții de Apel Cahul, în cauza penală în privința lui

Hălmagea Constantin XXXXX,

Termenul examinării cauzei:

Instanța de fond de la 15.05.2014 până la 24.01.2018;

Instanța de apel de la 13.04.2018 până la 21.08.2018;

de la 04.04.2019 până la 23.05.2019;

de la 15.10.2019 până la 16.12.2019;

Instanța de recurs de la 19.10.2018 până la 26.02.2019;

de la 24.07.2019 până la 15.10.2019;

de la 14.02.2020 până la 20.05.2020.

Procedura prevăzută de art. 431 alin. (1) pct. 1¹) Cod de procedură penală a fost legal executată.

Colegiul penal al Curții Supreme de Justiție asupra recursului ordinar în cauză în baza actelor din dosar,

c o n s t a t ă :

1. Prin sentința din 24 ianuarie 2018, Judecătoria Cahul a hotărât: „Se încetează procesul penal privind aplicarea măsurilor cu caracter medical în privința lui Hălmagea Constantin în urma săvârșirii faptei prejudiciabile prevăzute de art. 201¹ alin. (1) Cod penal, în legătură cu expirarea termenului de tragere la răspundere penală, fără a aplica în privința acestuia măsuri de constrângere cu caracter medical”.

2. Instanța de fond a constatat că la 23 septembrie 2013, aproximativ ora 13:00, Constantin Hălmagea, aflându-se la domiciliul său din or. Cahul, str. B. P. Hașdeu 15, ap. 9, i-a aplicat o lovitură în abdomen mamei sale, Iulia Hălmagea, după ce cu ajutorul unui cuțit de bucătărie a amenințat-o și i-a aplicat o lovitură în regiunea gâtului. În urma acestui fapt, i-a provocat victimei, conform raportului de expertiză medico-legală nr. 665 din 24 septembrie 2013, vătămare corporală ușoară cu dereglarea sănătății de scurtă durată.

Instanța a conchis că au fost administrate suficiente probe pentru a demonstra comiterea faptei prejudiciabile prevăzute la art. 201¹ alin. (1) Cod penal.

Totodată, conform raportului de expertiză psihiatrico-legală ambulatorie nr. 1060 din 04 noiembrie 2013, Constantin Hălmagea suferă de maladie psihică cronică și evolutivă „XXXXX” și este recunoscut iresponsabil de fapta comisă, astfel că a comis fapta ce i se impută fiind în stare de iresponsabilitate.

Conform art. 499 alin. (1) Cod de procedură penală, dacă consideră dovedit faptul că persoana în cauză a săvârșit o faptă prejudiciabilă, prevăzută de legea penală, în stare de iresponsabilitate, instanța de judecată adoptă, conform art. 23 Cod penal o sentință de încetare a procesului și de neaplicare a unor astfel de măsuri în cazurile când, prin caracterul faptei săvârșite și starea sănătății sale, persoana nu prezintă pericol pentru societate și nu are nevoie de tratament forțat. În astfel de cazuri, instanța anunță despre bolnav organele de ocrotire a sănătății.

Fapta prejudiciabilă săvârșită de Constantin Hălmagea prevede o pedeapsă cu muncă neremunerată în mărime de la 150 la 180 ore sau închisoare de până la 2 ani, făcând parte din categoria infracțiunilor ușoare.

În conformitate cu art. 60 alin. (1) lit. a), alin. (2) Cod penal, persoana se liberează de răspundere penală dacă a expirat termenul de 2 ani de la săvârșirea unei infracțiuni ușoare. Prescripția curge din ziua săvârșirii infracțiunii și până la data rămânerii definitive a hotărârii instanței de judecată.

Ori, fapta prevăzută la art. 201¹ alin. (1) Cod penal a fost comisă în anul 2013, iar din ziua săvârșirii au expirat mai mult de 2 ani, temei ce atrage necesitatea de a înceta procesul penal în baza acestei legi cu liberarea lui Constantin Hălmagea de răspunderea penală, pe motivul expirării termenului tragerii la răspundere penală.

3. Procurorul în Procuratura raionului Cahul, Vasile Soltan, a declarat apel, prin care a solicitat casarea sentinței în partea încetării procesului penal de aplicare a măsurilor de constrângere cu caracter medical și pronunțarea unei noi hotărâri, prin care în privința lui Constantin Hălmagea să fie aplicate măsuri de constrângere cu caracter medical, prin internare într-o instituție psihiatrică cu supraveghere obișnuită.

Apelantul a invocat că legea nu prevede ca temei de încetare a procesului penal de aplicare a măsurilor de constrângere cu caracter medical expirarea termenului de tragere la răspundere penală. Deci, procesul penal de aplicare a măsurilor de constrângere cu caracter medical nu poate fi încetat din acest motiv, deoarece persoana, în privința căreia se solicită aplicarea măsurilor de constrângere cu caracter medical, nu este trasă la răspundere penală și este absolvită a priori de ea, în temeiul art. 23 Cod penal, din motivul comiterii faptei prejudiciabile în stare de iresponsabilitate.

Potrivit art. 60 alin. (1) Cod penal, persoana se liberează de răspundere penală dacă au expirat anumite termene din ziua săvârșirii infracțiunii, iar în cazul procesului penal de aplicare a măsurilor de constrângere cu caracter medical, persoana nu a comis nicio infracțiune, ea nefiind subiect al infracțiunii din motivul iresponsabilității, ci o faptă prejudiciabilă prevăzută de legea penală. Deoarece într-un asemenea proces persoana este absolvită de răspunderea penală, în privința acesteia nu se aplică prevederile art. 60 Cod penal, ce reglementează prescripția tragerii la răspundere.

Art. 499 alin. (1) Cod de procedură penală stabilește drept temei de încetare a procesului și de neaplicare a măsurilor de constrângere cu caracter medical cazul

când, prin caracterul faptei săvârșite și starea sănătății sale, persoana nu prezintă pericol pentru societate și nu are nevoie de tratament forțat.

Instanța de fond a încercat să probeze că și acest temei poate fi aplicat, deoarece Constantin Hălmagea, în perioada 2014-2018 prin comportamentul său nu a dat dovadă de pericol social sau de o predispunere la alte fapte sociale și s-a implicat în viața cotidiană.

Conform raportului de expertiză psihiatrico-legală nr. 704a-2013 din 04 noiembrie 2013 în privința lui Constantin Hălmagea urmează să fie aplicate măsuri de constrângere cu caracter medical prin internare într-o instituție psihiatrică cu supraveghere obișnuită și până în prezent pe cauza penală dată nu există o altă expertiză judiciară, care ar combate argumentele expertizei psihiatrico-legale nr. 704a -2013 din 04 noiembrie 2013.

4. Potrivit deciziei din 21 august 2018 a Curții de Apel Cahul, apelul a fost respins ca nefondat.

Instanța de apel a reținut ca fiind neîntemeiate argumentele acuzării că în privința inculpatului urmează să fie aplicate măsuri de constrângere cu caracter medical ori, pentru aplicarea acestui tip de măsuri, nu este necesară doar starea de iresponsabilitate a acestuia.

În această ordine de idei, sunt întemeiate concluziile instanței de fond.

5. Procurorul în Procuratura de circumscripție Cahul, Mihail Tomița, a declarat recurs ordinar, solicitând casarea acestei decizii și dispunerea rejudecării cauzei de către aceeași instanță de apel, în alt complet de judecată.

Recurentul a indicat că în privința persoanei care a săvârșit o faptă prejudiciabilă fiind în stare de iresponsabilitate urmează să fie încetat procesul penal doar dacă există o condiție că această persoană nu necesită aplicarea măsurilor de constrângere cu caracter medical.

Însă, potrivit raportului de expertiză psihiatrico-legală nr. 704a-2013 din 04 noiembrie 2013, Constantin Hălmagea necesită măsuri de siguranță cu caracter medical în sensul de a fi îndreptat la tratament prin constrângere în Spital de Psihiatrie cu supraveghere riguroasă.

6. Conform deciziei din 26 februarie 2019 a Colegiului penal lărgit al Curții Supreme de Justiție, recursul a fost admis, casată total decizia contestată și dispusă rejudecarea cauzei de către aceeași instanță de apel, în alt complet de judecată.

Instanța de recurs a reținut că procurorul, prin ordonanța din 08 mai 2014, în baza art. 495 alin. (1) pct. 2) Cod de procedură penală, a trimis cauza penală în instanța de judecată, deoarece s-a constatat că există temeiuri de a aplica față de Constantin Hălmagea măsuri de constrângere cu caracter medical.

Instanța de apel, menținând sentința de încetare a procesului penal în legătură cu expirarea termenului de tragere la răspundere penală, nu a ținut cont de prevederile art. 499 alin. (1) Cod de procedură penală, potrivit cărora, dacă consideră dovedit faptul că persoana în cauză a săvârșit o faptă prejudiciabilă, prevăzută de legea penală, în stare de iresponsabilitate, instanța de judecată adoptă, conform art. 23 Cod penal, fie o sentință de absolvire a acestei persoane de pedeapsă sau, după caz, de răspundere penală, fie de liberare de pedeapsă și de aplicare față de ea a unor măsuri de constrângere cu caracter medical, indicând care anume din ele trebuie aplicată, sau o sentință de încetare a procesului și de neaplicare a unor astfel de măsuri în cazurile când, prin caracterul faptei săvârșite și starea sănătății sale,

persoana nu prezintă pericol pentru societate și nu are nevoie de tratament forțat. În astfel de cazuri, instanța anunță despre bolnav organele de ocrotire a sănătății.

Ori, soluția instanței de apel de menținere a sentinței de încetare a procesului penal privind aplicarea măsurilor cu caracter medical în privința lui Constantin Hălmagea în urma săvârșirii faptei prejudiciabile prevăzute de art. 201¹ alin. (1) Cod penal, pe motivul expirării termenului de tragere la răspundere penală, fără a aplica în privința acestuia măsuri de constrângere cu caracter medical, este contrară prevederilor art. 499 alin. (1) Cod de procedură penală.

7. Prin decizia din 23 mai 2019 a Curții de Apel Cahul, apelul a fost admis, a fost casată parțial sentința și pronunțată următoarea hotărâre: „Se constată săvârșirea de către Constantin Hălmagea a faptei prejudiciabile prevăzute de art. 201¹ alin. (1) Cod penal, cu încetarea procesului penal în legătură cu intervenirea termenului de prescripție”. În rest, decizia a fost menținută.

Instanța de apel a statuat că instanța de fond corect a concluzionat că Constantin Hălmagea a comis fapta prejudiciabilă prevăzută la art. 201¹ alin. (1) Cod penal, ca violență în familie, adică acțiunea sau inacțiunea intenționată, manifestată fizic sau verbal, comisă de un membru al familiei asupra unui alt membru al familiei, care a provocat suferință fizică, soldată cu vătămarea ușoară a integrității corporale sau sănătății, suferință psihică ori prejudiciu material sau moral.

Însă, este eronată concluzia instanței de fond de încetare a procesului penal privind aplicarea măsurilor cu caracter medical în privința lui Constantin Hălmagea, în legătură cu expirarea termenului de tragere la răspundere penală, fără a indica în dispozitivul sentinței care este fapta prejudiciabilă săvârșită de acesta, și anume, fapta prevăzută la art. 201¹ alin. (1) Cod penal.

Totodată, procesul penal în baza art. 201¹ alin. (1) Cod penal în privința lui Constantin Hălmagea urmează a fi încetat pe motivul intervenirii prescripției de aplicare a măsurilor cu caracter medical.

Pe lângă aceasta, afirmațiile acuzării că prescripția tragerii la răspundere penală nu se referă la măsurile de constrângere cu caracter medical sunt neîntemeiate, aceasta fiind o măsură de constrângere cu caracter medical care se aplică conform art. 99 Cod penal în cadrul procesului penal. Ori, prescripția se aplică la tot ce duce la consecințe penale, inclusiv la măsurile de constrângere.

8. Procurorul-șef al Procuraturii de circumscripție Cahul, Dumitru Calendari, a declarat recurs ordinar, în care a solicitat casarea acestei decizii și dispunerea rejudecării cauzei de către aceeași instanță de apel, în alt complet de judecată.

Recurentul a invocat că soluția instanței de apel de menținere a sentinței de încetare a procesului penal privind aplicarea măsurilor cu caracter medical în privința lui Constantin Hălmagea în urma săvârșirii faptei prejudiciabile prevăzute la art. 201¹ alin. (1) Cod penal, pe motivul expirării termenului de tragere la răspundere penală, fără a aplica în privința acestuia măsuri de constrângere cu caracter medical contravine prevederilor art. 499 alin. (1) Cod de procedură penală și deciziei instanței de recurs prin care cauza a fost trimisă la rejudecare.

În drept recursul a fost întemeiat pe prevederile art. 427 alin. (1) pct. 6), 16) Cod de procedură penală.

9. Conform deciziei din 15 octombrie 2019 a Colegiului Penal lărgit al Curții Supreme de Justiție, recursul a fost admis, casată total decizia contestată și dispusă rejudecarea cauzei de către aceeași instanță de apel, în alt complet de judecată.

Instanța de recurs a menționat că în corespundere cu jurisprudența națională, sentința trebuie să corespundă atât după formă, cât și după conținut cerințelor Codului de procedură penală. Sentința se expune în mod consecvent, astfel ca noua situație să decurgă din cea anterioară și să aibă legătură logică cu ea, excluzându-se folosirea formulărilor inexacte (Hotărârea Plenului CSJ nr. 22 din 12.12.2005 privind sentința judecătorească, pct. 3.).

În pofida acestor prescripții legale, potrivit dispozitivului și descriptivului sentinței, instanța de fond (pct. 1., 2. din decizie): a) în descriptiv, inițial a constatat că fapta prejudiciabilă a fost săvârșită de către Constantin Hălmagea, care se afla în stare de în stare de iresponsabilitate - circumstanțe de fapt și de drept proprii unei sentințe de aplicare a unor măsuri de constrângere cu caracter medical (art. 499 CPP), însă ulterior și-a argumentat soluția divergent în raport cu sentința de condamnare (art. 60 CP, 389 alin. (4) pct. 3) CPP). Totodată, în dispozitiv s-a contrazis dispunând, absolut neclar: „încetarea procesului penal privind aplicarea măsurilor cu caracter medical în privința lui Hălmagea Constantin în urma săvârșirii faptei prejudiciabile prevăzute de art. 201¹ alin. (1) Cod penal, în legătură cu expirarea termenului de tragere la răspundere penală, fără a aplica în privința acestuia măsuri de constrângere cu caracter medical” - o soluție improprie niciuneia din sentințele enunțate supra; b) a omis raportul de expertiză psihiatrico-legală nr. 704a-2013 din 04 noiembrie 2013, conform căruia Constantin Hălmagea a săvârșit fapta în stare de iresponsabilitate și necesită măsuri de siguranță cu caracter medical, prin constrângere, în Spital de Psihiatrie, cu supraveghere riguroasă.

Ori, această probă, raportată la prevederile art. 499 Cod de procedură penală, prezumă, în mod rezonabil, o sentință de aplicare a unor măsuri de constrângere cu caracter medical, excluzând o sentință de încetare a procesului și de neaplicare a unor astfel de măsuri, deoarece lipsesc premisele legale, că: prin caracterul faptei săvârșite și starea sănătății sale, persoana nu prezintă pericol pentru societate și nu are nevoie de tratament forțat.

Astfel, prima instanță nu a judecat fondul cauzei în conformitate cu rigorile prevăzute de lege și în raport cu circumstanțele în fapt și drept invocate în rechizitoriu, adoptând o hotărâre care nu cuprinde motive legale pe care se întemeiază soluția, motivarea soluției contrazicând dispozitivul hotărârii, acesta fiind expus neclar.

Totodată, Colegiul a notat că instanța de apel, nu a respectat prescripțiile de drept nominalizate, deoarece, rejudecând cauza conform regulilor generale, potrivit descriptivului și dispozitivului deciziei contestate (pct. 7. din decizie): a) nu a reacționat în modul prevăzut de lege asupra erorilor de drept comise de instanța de fond, nominalizate mai sus, repetându-le întocmai, și nu a rejudecat cauza potrivit regulilor generale pentru examinarea cauzelor în primă instanță. Astfel, a statuat în descriptiv absolut neclar, divergent și fără orice suport legal că: „procesul penal în baza art. 201¹ alin. (1) Cod penal în privința lui Constantin Hălmagea urmează a fi încetat pe motivul intervenirii prescripției de aplicare a măsurilor cu caracter medical. Pe lângă aceasta, afirmațiile acuzării că prescripția tragerii la răspundere penală nu se referă la măsurile de constrângere cu caracter medical sunt neîntemeiate, aceasta fiind o măsură de constrângere cu caracter medical care se aplică conform art. 99 Cod penal în cadrul procesului penal. Ori, prescripția se aplică la tot ce duce la consecințe penale, inclusiv la măsurile de constrângere”. Totodată, în dispozitiv s-a contrazis dispunând, absolut neclar: „Se constată săvârșirea de către

Hălmegea Constantin a faptei prejudiciabile prevăzute de art. 201¹ alin. (1) Cod penal, cu încetarea procesului penal în legătură cu intervenirea termenului de prescripție” - o soluție improprie niciuneia din sentințe supra; b) a depășit limitele învinuirii formulate lui Constantin Hălmegea, deoarece a încadrat acțiunile lui în baza art. 201¹ alin. (1) Cod penal conform semnelor calificative „... sau inacțiunea intenționată..., soldată cu vătămarea ușoară a integrității corporale sau a sănătății..., prejudiciu material sau moral” - circumstanțe de drept neincriminate ultimului prin ordonanța de trimitere a cauzei în instanța de judecată pentru aplicarea măsurilor de constrângere cu caracter medical, din 08 mai 2014 (v. 1, f.d. 136); c) și-a întemeiat concluziile pe probe neverificate în ședința de judecată a instanței de apel și neconsemnate în procesul-verbal, cum ar fi raportul ofițerului operativ de serviciu al IP Cahul din 23 septembrie 2013 - vol. I, f.d. 4; certificatul de dizabilitate și capacitate de muncă seria CN nr. 150869 - vol. I, f.d. 222; d) a omis relevanțele din decizia din 26 februarie 2019 a Colegiului penal lărgit al Curții Supreme de Justiție, că: „soluția instanței de apel de menținere a sentinței de încetare a procesului penal privind aplicarea măsurilor cu caracter medical în privința lui Constantin Hălmegea în urma săvârșirii faptei prejudiciabile prevăzute de art. 201¹ alin. (1) Cod penal, pe motivul expirării termenului de tragere la răspundere penală, fără a aplica în privința acestuia măsuri de constrângere cu caracter medical, este contrară prevederilor art. 499 alin. (1) Cod de procedură penală”. Ori, art. 436 alin. (2) Cod de procedură penală prevede expres că pentru instanța de rejudecare, indicațiile instanței de recurs sunt obligatorii.

Așadar, Colegiul a constat că împrejurările expuse atestă în mod lucid că instanțele de fond și de apel nu au judecat cauza penală în condițiile legii, deoarece au adoptat hotărâri care nu cuprind motive legale pe care se întemeiază soluția, motivarea soluției contrazicând dispozitivul hotărârii, acesta fiind expus neclar, și că recursul ordinar este întemeiat.

10. Prin decizia din 16 decembrie 2019 a Curții de Apel Cahul s-a admis cererea de apel declarată de către procurorul în Procuratura raionului Cahul, Vasile Soltan. S-a casat integral sentința din data de 24 ianuarie 2018 a Judecătoriei Cahul, sediul Central, cu rejudecarea cauzei și pronunțarea unei noi hotărâri potrivit modului stabilit pentru prima instanță, după cum urmează: S-a încetat procesul penal în privința lui Hălmegea Constantin Nicolae pornit în baza articolului 201¹ alin. (1) din Codul penal, în legătură cu aplicarea măsurii de constrângere cu caracter medical. S-a aplicat în privința lui Hălmegea Constantin Nicolae, măsuri de constrângere cu caracter medical sub formă de tratament prin constrângere în spitalul psihiatric cu supraveghere riguroasă. Executarea deciziei în partea internării lui Hălmegea Constantin Nicolae, în instituția psihiatrică s-a pus în seama Inspectoratului de Poliție Cahul.

Instanța de apel a considerat ca eronată soluția instanței de fond dat fiind faptul că nu a judecat cauza penală în condițiile legii, adoptând o hotărâre care nu cuprinde motivele legale pe care se întemeiază soluția, motivarea soluției contrazicând dispozitivul hotărârii, acesta fiind expus neclar.

Or, instanța de apel s-a arătat convinsă de faptul că sentința instanței de fond cu privire la încetarea procesului penal privind aplicarea măsurilor cu caracter medical în privința lui Hălmegea Constantin Nicolae, în urma săvârșirii faptei

prejudiciabile prevăzute de art. 201¹ alin. (1) din Codul penal, pe motivul expirării termenului de tragere la răspundere penală, fără a aplica în privința acestuia măsuri de constrângere cu caracter medical, este contrară prevederilor art. 499 alin. (1) din Codul de procedură penală, care stipulează că, dacă consideră dovedit faptul că persoana în cauză a săvârșit o faptă prejudiciabilă, prevăzută de legea penală, în stare de iresponsabilitate, instanța de judecată adoptă, conform art. 23 Cod penal, fie o sentință de absolvire a acestei persoane de pedeapsă sau, după caz, de răspundere penală, fie de liberare de pedeapsă și de aplicare față de ea a unor măsuri de constrângere cu caracter medical, indicând care anume din ele trebuie aplicată.

În susținerea poziției enunțate, instanța de apel a reținut și faptul că potrivit raportului de expertiză psihiatrico-legală nr. 704a – 2013, din data de 4 noiembrie 2013, efectuată în cadrul Spitalului Clinic de Psihiatrie, comisia de experți a conchis că Hălmegea Constantin Nicolae, suferă de o maladie psihică cronică și evolutivă sub forma de XXXXX.

De asemenea, comisia de experți a mai conchis că Hălmegea Constantin Nicolae, urmează a fi recunoscut iresponsabil de fapta care i se impută și luând în considerare săvârșirea acțiunilor social periculoase, prezența simptomaticei productive, dinamica progredientă a maladii, lipsa criticii, Hălmegea Constantin Nicolae, necesită măsuri de siguranță cu caracter medical în sensul de a fi îndreptat la tratament prin constrângere în spital de psihiatrie cu supraveghere riguroasă, or, ultimul nu poate fi supus măsurilor de urmărire penală.

Colegiul Curții de Apel Cahul a constatat că această probă, raportată la prevederile art. 499 din Codul de procedură penală, prezumă, în mod rezonabil, necesitatea de aplicare a unor măsuri de constrângere cu caracter medical în privința inculpatului Hălmegea Constantin Nicolae excluzând o sentință de încetare a procesului și de neaplicare a unor astfel de măsuri, deoarece lipsesc premisele legale, că: prin caracterul faptei săvârșite și starea sănătății sale, persoana nu prezintă pericol pentru societate și nu are nevoie de tratament forțat.

Or, concluzia instanței de fond precum că inculpatul din momentul comiterii acțiunii prejudiciabile și până în prezent, nu a dat dovadă de un comportament social – periculos și s-a implicat în viața cotidiană, nu poate fi reținută de către instanța de apel, dat fiind faptul că reieșind din concluzia raportului experților psihiatrici anexat la materialele cauzei penale, a fost analizată suficient de detaliat gradul de iresponsabilitate al inculpatului. Mai mult de atât, Colegiul judiciar constată că raportul a explicat clar și detaliat toate acțiunile care nu pot fi conștientizate sau controlate de către inculpat.

Subsidiar, instanța de apel a menționat și faptul că conform art. 143 alin. (1) pct. 3) din Codul de procedură penală, expertiza judiciară se dispune și se efectuează în mod obligatoriu, pentru constatarea stării psihice și fizice a bănuțului, învinuitului, inculpatului – în cazurile în care apar îndoieli cu privire la starea de responsabilitate sau la capacitatea lor de a-și apăra de sine stătător drepturile și interesele legitime în procesul penal.

Iar potrivit art. 142 alin. (1) din Codul de procedură penală, expertiza judiciară se dispune în cazurile în care pentru constatarea, clarificarea sau evaluarea circumstanțelor ce pot avea importanță probatorie pentru cauza penală sunt necesare cunoștințe specializate în domeniul științei, tehnicii, artei, meșteșugului sau în alte domenii. Posedarea unor asemenea cunoștințe specializate de către persoana care

efectuează urmărirea penală sau de către judecător nu exclude necesitatea dispunerii expertizei judiciare.

Prin urmare, constatarea instanței de fond precum că comportamentul inculpatului Hălmagea Constantin Nicolae, nu este predispus la comiterea altor fapte prejudiciabile, nu poate fi reținută de către instanța de apel, or, respectivele concluzii au fost cert combătute de raportul de expertiză psihiatrico – legală nr. 704a – 2013, din data de 4 noiembrie 2013, efectuată în cadrul Spitalului Clinic de Psihiatrie, concluzii care în accepțiunea instanței de apel, urmează a fi luate în considerare și aplicate în privința inculpatului Hălmagea Constantin Nicolae.

Mai mult de atât, tratamentul împotriva maladiei psihice cronice și evolutivă de care s-a constatat cert că suferă inculpatul, necesită de obicei o perioadă lungă de timp, fapt ce necesită monitorizarea strictă a evoluției maladiei inculpatului.

11. Nefiind de acord cu decizia instanței de apel, inculpatul Constantin Hălmagea și partea vătămată Iulia Hălmagea au declarat recurs ordinar, prin care au solicitat casarea acesteia cu pronunțarea unei hotărâri de menținere a sentinței primei instanțe.

În susținerea recursului au indicat că pe perioada examinării cauzei de către inculpatul Constantin Hălmagea au fost întreprinse mai multe acțiuni în vederea efectuării unui tratament benevol. De asemenea, a fost înregistrat la medicul specialist, unde efectua permanent controale periodice, ceea ce a dus la îmbunătățirea stării de sănătate și la moment nu necesită internare forțată.

Totodată, au specificat că instanța de apel eronat a dispus măsura de constrângere cu caracter medical sub formă de tratament în spitalul psihiatric cu supraveghere riguroasă, deoarece urma a fi aplicată supraveghere obișnuită.

12. Verificând argumentele recursului declarat în raport cu materialele cauzei, Colegiul penal decide inadmisibilitatea acestuia, din următoarele considerente.

Potrivit dispoziției art. 432 alin. (2) pct. 4) Cod de procedură penală, instanța de recurs, examinând admisibilitatea în principiu a recursului declarat împotriva hotărârii instanței de apel, fără citarea părților, în camera de consiliu, este în drept să decidă inadmisibilitatea acestuia în cazul în care constată că recursul este vădit neîntemeiat.

Reieșind din conținutul recursului declarat, Colegiul penal constată că titularul a invocat ca temei pentru recurs art. 427 alin.(1) pct. 6) Cod de procedură penală, potrivit cărora hotărârile instanței de apel pot fi supuse recursului pentru a repara erorile de drept comise de instanțele de fond și de apel în cazul când motivarea soluției contrazice dispozitivul hotărârii sau acesta este expus neclar, sau instanța a admis o eroare gravă de fapt, care a afectat soluția instanței.

Analizând motivele indicate în textul recursului, Colegiul penal sesizează că, de fapt, recurenții contestă modalitatea de apreciere a probelor de către instanța de apel, considerând că acestea sunt insuficiente și nu dovedesc necesitatea pedepsei aplicate.

La acest capitol, instanța de recurs subliniază că procedura de apreciere a probelor ține de starea de fapt a cauzei, care a fost deja statuată de către instanța de apel, de competența căreia este stabilirea stării de fapt. Instanța de recurs este în drept să intervină în soluția instanței de apel, inclusiv și s-o caseze, atunci când se constată comiterea unei erori de drept, însă va ține seama de starea de fapt deja constatată prin hotărârea judecătorească devenită definitivă. Această concluzie se desprinde din prevederile art. 427 alin. (1) Cod de procedură penală, care prin

temeiurile enumerate în pct. 1)-16) oferă dreptul de casare numai dacă se constată o eroare de drept. Aprecierea probelor ca temei de recurs nu se specifică în norma vizată, iar dezacordul unei părți în acest sens nu echivalează cu o eroare ce ar constitui temei de casare a unei hotărâri de condamnare sau de achitare.

Cât privește motivul precum că, instanța a admis o erori de fapt, Colegiul penal în această ordine de idei specifică că, pentru a constitui caz de casare eroarea de fapt trebuie să fie gravă, adică, pe de o parte, să fi influențat asupra soluției cauzei, iar pe de altă parte să fie vădită, neîndoielnică. Eroarea gravă de fapt nu privește dreptul de apreciere a probelor, ci discrepanța între cele reținute de instanță și conținutul real al probelor, prin ignorarea unor aspecte evidente ce au avut drept consecință pronunțarea altei soluții decât cea pe care materialul probator o susține. Dar, verificând probatoriul administrat în cauză, prin prisma argumentelor invocate de recurent, Colegiul le consideră ca nefondate, în sensul că vinovăția inculpatului de săvârșirea infracțiunii incriminate se dovedește indubitabil din probele acumulate și că, la caz, nu a fost comisă nici o gravă eroare de fapt de către instanța de apel la judecarea cauzei, care ar duce la casarea hotărârii atacate și adoptarea unei alte soluții.

Din acest punct de vedere se constată că, de fapt, în cauză nu s-a comis erorile de drept la care fac referință recurenții și, deci, nu persistă temeiurile de casare a soluției adoptate, iar pedeapsa aplicată inculpatului este echitabilă faptelor comise.

Totodată, instanța de recurs remarcă, că criticile formulate de către inculpat și partea vătămată, au format obiect de discuție la judecarea cauzei în instanța de apel respectând prevederile art. 414 alin. (3) și art. 417 alin. (1) pct. 7) și 8) Cod de procedură penală, cărora instanța le-a dat o motivare clară și argumentată, soluție, care este susținută și de instanța de recurs și a cărei reluare nu se mai impune.

Mai mult, în lumina jurisprudenței constante a Colegiului penal al Curții Supreme de Justiție, reține că regula generală desprinsă din dispozițiile art. 427 alin. (1) Cod de procedură penală, prevede că la această etapă instanța de recurs verifică erorile de drept comise de instanțele de fond și de apel, în baza temeiurilor stipulate expres de norma respectivă, dar nu apreciază sau face o reapreciere a stării de fapt reținute în cauză.

Așadar, verificând procesul-verbal al ședinței de judecată a instanței de apel și lecturând textul deciziei, rezultă că instanța ierarhic inferioară a verificat legalitatea și temeinicia hotărârii atacate pe care a casat-o, și-a motivat soluția adoptată punând la baza acesteia probele administrate și verificate în cadrul ședinței instanței de apel.

Ținând cont de cele menționate, Colegiul penal conchide că, conținutul deciziei corespunde prevederilor legale menționate, fiind oferite răspunsuri la toate motivele invocate în apel.

Prin urmare, Colegiul penal susține că, toate probele prezentate au primit o apreciere justă, iar concluziile făcute de instanța de apel au rezultat din circumstanțele de fapt stabilite în prezenta cauză penală.

Potrivit jurisprudenței CtEDO, în asemenea situație, nu se mai impune o reevaluare a conținutului mijloacelor de probă, acestea demonstrând cu prisosință soluția dată de instanța de apel. În cazul în care acesta și-a motivat decizia luată, arătând în mod concret la împrejurările, care confirmă sau infirmă o acuzație penală, pentru a permite părților să utilizeze eficient orice drept de recurs eventual, o curte de recurs poate, în principiu, să se mulțumească de a relua motivele jurisdicției acestor instanțe.

Astfel, Colegiul penal susține pe deplin concluzia instanței de apel care a casat hotărârea primei instanțe cu adoptarea unei noi soluții de încetare a cauzei în legătură cu aplicarea măsurii de constrângere cu caracter medical.

Prin urmare, erorile de drept invocate de inculpat și partea vătămată, prevăzute la art. 427 alin. (1) pct. 6) Cod de procedură penală, nu și-au găsit confirmare la examinarea recursului, iar din aceste considerente recursul urmează a fi declarat inadmisibil, ca fiind vădit neîntemeiat.

În conformitate cu art. 432 alin. (2) pct. 4) Cod de procedură penală, Colegiul penal,

d e c i d e :

Inadmisibilitatea recursului ordinar, declarat de către inculpatul Constantin Hălmagea și de către partea vătămată Iulia Hălmagea, împotriva deciziei din 16 decembrie 2019 a Colegiului penal al Curții de Apel Cahul, în cauza penală în privința lui Hălmagea Constantin Nicolae, ca fiind vădit neîntemeiat.

Decizia este irevocabilă.

Pronunțată integral la 20 mai 2020.

Președintele ședinței,
judecătorul

Svetlana Filincova

judecătorii

Iurie Bejenaru

Galina Stratulat